

Pace nieuwsbrief

Stichting Papua Erfgoed - Nieuwsbrief 22 - mei 2015

Tijdelijk corresp. adres Rembrandthage 326, 3437 PA Nieuwegein

Rabobank IBAN nr. NL94 RABO 0122 1181 62

www.papuaerfgoed.org – info@papuaerfgoed.org - t.: 06 24481802

Donaties

Uw bijdrage kunt u overmaken op Rabobank IBAN nr. NL94 RABO 0122 1181 62 o.v.v. • 'gift' of 'donatie' minimaal € 15,00 t.n.v. St. Papua Erfgoed, Noordwijk

Comité van Aanbeveling

Dr. Anna-Karina Hermkens
Postdoctoral research Fellow
Australian National University

Dr. Jaap Timmer
Senior Lecturer Anthropology
Macquarie University, Sydney

Dhr. Fred Korwa
Papua vertegenwoordiger,
oud-medewerker Ministerie
van Landbouw

Prof.dr. Suzan Legêne
hoogleraar politieke geschiedenis,
Vrije Universiteit Amsterdam,
voorzitter Werkgroep Cultuur,
Nationale UNESCO Commissie en
oud-hoofd Museale Zaken,
Tropenmuseum Amsterdam

Prof.dr. Pamela Pattynama
bijzonder hoogleraar Indische
literatuur en cultuur, Universiteit
van Amsterdam

Drs. Dirk Vlasblom journalist NRC
Handelsblad, antropoloog en
historicus m.b.t. Papua

Dhr. Joop van Zijl radio- en
televisiejournalist, o.a.
redactie NOS

Dhr. Aad van den Heuvel
televisieprogrammaker

Pace Nieuws

De in de vorige Nieuwsbrief aangekondigde verhuizing van artefacten van Rijswijk naar Amersfoort is achter de rug. Alles is voorspoedig verlopen en keurig opgeborgen in de nieuwe opslag; Jan van Baal van de beheersstichting Collectie PACE doet er in het volgende artikel verslag van. Een minpuntje is, dat we vanaf nu voor de opslag moeten gaan betalen, dus onze (financiële) hoop blijft op u gevestigd!

Wij mogen twee eminente Papuakenners welkom heten in ons Comité van Aanbeveling, t.w.: Anna-Karina Hermkens en Jaap Timmer. Beiden Nederlanders, die Papua een warm hart toedragen en momenteel werkzaam in Australië. Wij zijn blij met hun steun voor ons werk ten behoeve van het behoud van de Papua-cultuur en het cultureel erfgoed.

Dat er nog altijd een aantal Nederlanders zijn die zich onverdrotten inzetten voor de Papua's weet niet iedereen. Daarom deze keer de 'rondzendbrief' van Franciscaner pater Bert Hagendoorn onverkort in onze Nieuwsbrief.

En vanzelfsprekend vindt u aan het eind van de Nieuwsbrief de meest recente publicaties over Papua. Wij wensen u veel leesplezier!

Verhuizing collectie naar Amersfoort

Op het moment van dit schrijven, eind januari 2015, mag ik onze donateurs meedelen, dat er bij de (beheer-)stichting Collectie PACE grote veranderingen hebben plaats gevonden.

Sinds december 2014 hebben wij onze kerncollectie overgebracht van het depot in het Rijks Instituut voor Cultureel Erfgoed (RCE) te Rijswijk naar het depot van de firma Pot te Amersfoort. Deze verhuizing was gratis. Wij mochten meeliften met een depotdeel van het RCE. Zelf moest het RCE naar Amersfoort verhuizen, omdat een ander ministerie haar panden opeiste. Jarenlang zijn wij gelukkig geweest met ons verblijf te Rijswijk, enerzijds omdat het gratis was, anderzijds vanwege de vriendelijke en behulpzame wijze waarop wij in Rijswijk ontvangen werden. De veranderingen in de opslag zijn tweeledig: wij kunnen niet meer gemakkelijk bij de verschillende artefacten en in de tweede plaats moeten wij voor de opslag gaan betalen, aangezien de firma Pot een commercieel bedrijf is. De kosten hiervan zijn jaarlijks ca. € 1000,00 en iedere toevoeging of bestudering van objecten gaat geld kosten.

Dank zij het gebruik van zgn. barcodes zijn locaties en artefacten terug te vinden in de opslag. Een aanvraag hiertoe dient 14 dagen van te voren worden ingediend. Zowel het toevoegen van zaken als het opzoeken van artefacten kost geld, hoewel dit tegen kostprijs gaat.

had. Dat kan natuurlijk niet. 's Avonds bij een werkopdracht buiten werd hij door de meute opgewacht. "Wat zijn dat voor een pilletjes hier? Demonstratief rondlopen met een T shirt waar 'no AIDS, no Free Sex, no drugs' op staat, en inmiddels zelf gebruiken ...". Daarna werd hij behoorlijk afgetuigd. Vervolgens moest hij twintig keer de boulevard op en neer hollen en roepen: "Ik heb me bekeerd; ik wil geen drugs meer in mijn leven". Dagen later zag ik hem, op straat, tegenover ons hoofdkwartier, tussen een groepje PILA jongeren. Ik hoorde hem zeggen, het kan ook roepen geweest zijn: "Ik wil geen drugs meer ... ik wil geen drugs meer". Was dat tegen zijn kameraden, of was dat om zichzelf te overtuigen? Zoals predikanten wel kunnen uithalen tegen de goegemeente, als ze het eigenlijk over zichzelf hebben.

Zo'n PILA groep is toch wel aardig, jongeren die om elkaar geven. Een van hen was met zijn motorfiets op de grote weg frontaal tegen een tegemoet komende andere motorfiets gereden. Het zal wel in de stijl van jongeren geweest zijn, dat wil zeggen met een niet geringe snelheid. Nu lag hij in het ziekenhuis met een schedelbasis fractuur. De dokter vond dat hij onmiddellijk geopereerd moest worden. Maar omdat er geen bloed in voorraad was, kon dat niet. Hij had zeven zakjes nodig, ieder van 200 cc, vier volgens de procedure en drie reserve, voor het geval er iets mis zou gaan. Dat bericht vonden de jongeren op hun mobieltje, verstuurd door een van hen die (toevallig?) in het ziekenhuis was. Ik heb er een bericht aan toegevoegd, dat ik iedereen die de bloedgroep A+ had en bloed wilde geven, met de auto zou komen ophalen en na afloop weer thuis zou brengen. Binnen drie uur lagen de gevraagde zeven zakjes met bloed van de bloedgroep A+ gereed en kon de operatie beginnen.

Het werk onder jongeren, waarbij onze stichting op de eerst plaats preventie beoogt van besmetting met OSA's en het HIV virus via het trainen van leeftijdsgenoten, is nu al meer dan tien jaar aan de gang. Daarbij gaat het ook om de opvang van hen die besmet zijn geraakt. Maar dat hoeft niet aan de grote klok gehangen te worden. De eerste AIDS wezen hebben we ondergebracht in 2008, in een onderkomen waar eerder terminale AIDS patiënten begeleid werden.

In het afgelopen jaar is daar een nieuwe activiteit bij gekomen, dat wat de betrokkenen zelf noemen het 'Media Center'. Jongeren worden geoefend in hoe je iets beschrijft wat je vervolgens wilt publiceren. Dat kan een gebeurtenis zijn of een situatie. Zo'n gebeurtenis is bijvoorbeeld de show "Candle Light Memorial", half mei, op de planken gebracht door de PILA jongeren die aandacht willen vragen voor hen die inmiddels slachtoffer zijn geworden van de HIV en AIDS epidemie. Een situatie die voor het voetlicht gebracht kan worden,

omdat het een ergernis is voor velen, is bijvoorbeeld die van de spontane hopen huisvuil die je door de hele stad kunt vinden. Plaatselijke kranten nemen zo'n artikeltje graag op. Anderen gaan rond met video camera's. Die hebben al acht gepubliceerde filmpjes op hun naam staan.

Luchtfoto Timika

foto: Wim van Oijen

Voordat ik het vergeet: het nummer van de bankrekening voor hen die ons werk willen steunen, is nog steeds: NL 52 ABNA 04 16 24 41 81 t.n.v. de Ned Prov vd Orde der Minderbroeders te Utrecht met vermelding van: AIDSproject P. Bert in Timika. Voor allemaal: een goede start aan het begin van het Nieuwe Jaar 2015. Dat we er na twaalf maanden met plezier op terug kunnen kijken. Veel groeten vanuit Timika in Papoea, Indonesië.

Bert

Schenkingen

Periode tot mei 2015

Artefacten:

- Dhr. Jan Eldermans - diverse artefacten
- Dhr. R.J. Elsinga - diverse artefacten
- Dhr. René Hoksbergen - het boekje 'Nieuw-Guinea vijftig jaar later'
- Dhr. J.J.E. Madlé – artefacten uit de jaren 50
- Mw. Anneke Middag-Broekman – uit de nalatenschap van Ds. A.M. Middag - drie kisten met artefacten, pijlen en speren
- Zuster Franciscanessen van Bennebroek - diverse artefacten

Boeken:

- Dhr. R.J. Elsinga – boeken, geologische rapporten, documenten, krantenartikelen en tijdschriften
- Zuster Franciscanessen van Bennebroek - boeken en documenten
- Mw. Anita Bouwman – exemplaren van het Officieel Orgaan van de Stichting Transmigratie Nederland-Overzee

Wij zijn nijver op zoek naar sponsors, maar het zit in dit tijdsgewricht niet mee. Suggesties, ook voor mogelijk een gratis opslag (denk aan ca. 25 m3), zijn welkom.

Verhuizing Rijswijk-Amersfoort

foto: Harry Kamma

Sinds oktober 2014 beschikken wij over een website, die om niet door de bouwers gemaakt is. Het adres is www.stichtingcollectiepace.org. Er wordt over gedacht om de website uit te breiden met een kleine fotoselectie van een zestal regio's. Dit om sponsors te verleiden, want voor het echte bekijken verwijzen wij direct door naar de website van de Stichting Papua Erfgoed.

Jan van Baal - j.vanbaalsr@gmail.com

Bert Hagendoorn ofm uit Timika

Bert Hagendoorn ofm,
Kotak Pos 100,
T I M I K A 99910,
Papua – Indonesia
Timika, 31 december 2014

Vrede en alle Goeds,

Wij vonden hem terug onder het bed, bibberend van angst. Hij droeg toevallig een wit T-shirt, zodat hij nog een beetje zichtbaar was in dat donkere gat onder zijn bed, anders had niemand hem gezien. We hadden alleen gezegd, dat er misschien bezoek zou komen. Maar een nog zwarter gemaakte zwarte kerel met in de ene hand een grote zak en in de andere hand een roe, en die alleen maar "boe – boe" roept en af en toe met zijn roe hard op de grond of tegen de muur slaat, dat was een nieuw en uitermate bedreigend verschijnsel voor de tienjarige aspirant voor de mobiele brigade. Zorg dat je wegkomt.

Yuda bibberde nog van alle kanten toen hij van onder het bed getrokken werd. Ook dat was niet gemakkelijk, want hij spartelde behoorlijk. Er moest vrouwelijk begrip en vrouwelijke liefde aan te pas komen om hem tot bedaren te brengen. Met zijn gezicht stevig tegen haar buik gedrukt en met zijn

armen om haar heen, waagde hij het toch om af en toe zijn hoofd wat te bewegen, loerend naar wat er aan de hand was. Ja, Santa Klaas was er ook, maar je weet nooit wat je aan zo'n man hebt. Alle kinderen moesten stuk voor stuk bij hem komen. En verrek, die man wist precies wat je allemaal fout gedaan had.

Naast Santa Klaas stond iemand anders, met een clownspak aan en een hele dikke buik. Zijn gezicht zat ingepakt in de verf. Alleen zijn ogen en zijn tanden kon je goed zien. Dan was Santa Jan. Hij had een dik boek in zijn hand en daar las Santa Klaas uit voor. Die wist blijkbaar ook niet alles uit zijn hoofd.

Lanus werd bij Santa Klaas geroepen, een forse kleuter van net vier. Santa Klaas had bij hem niet veel kans. "Ja, ik ben stout –zei hij- en ik zal voortaan al mijn groente opeten. Geef me nu mijn cadeautje maar". Santa Klaas wist niet wat te zeggen. Maar dat hoefde ook niet, want Santa Jan was al begonnen in zijn zak te graaien en had al vlug een pakketje, waar 'Lanus' op stond.

Yuda had het allemaal stiekem gevolgd, van achter de veilige buik van zijn toeverlaat. Toen werd zijn naam geroepen. Nee, dat nooit! Hij liet de rokken niet los. Santa Klaas verwaardigde zich zijn richting uit te komen, met een pakketje in zijn hand. "Yuda –zei hij met zachte stem- Yuda ...". Maar Yuda wilde niet. Het aanbod was voor hem een bot en hij was geen hondje. "Yuda –zei de Santa weer- dit is voor jou ...". Hij duwde het pakketje bij Yuda in de hand. Yuda liet voorzichtig de rokken los. Hij keek Santa Klaas in het gezicht, weifelend. Hij leek te glimlachen, maar de tranen kwamen hem nog uit de ogen.

Zo doet Santa Klaas hier zijn intrede: een mengsel van wat Ambonnezen zich herinneren van Sinterklaas en de Santa Klaus van de Amerikanen. Een Hollands trekje is het verschijnsel van Jan, Piet en Klaas, eensgezind in hun optreden een situatie scheppend, waar Klaas vaak een wat dromerige figuur is, Jan er een janboel van maakt, en de hoge Piet een schrikbewind voert.

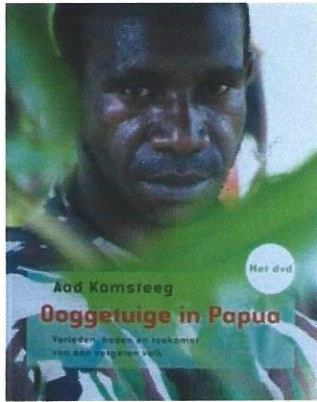
Dat was zo'n beetje de laatste grote happening dit jaar in ons Yapeda gezin. Er zou nog een verjaardag komen, die van Detinus, zijn twaalfde, op Tweede Kerstdag. Op school een wat teruggetrokken jongen, die graag vanuit een hoek alles gade slaat. Maar een uitblinker in Engels. Het is helemaal niet duidelijk, waar dat nu vandaan komt. Zijn verjaardag werd gevierd in een decoratie van Kerstgebeuren. Dat heeft zijn goede kanten ook. Alle kinderen werden naar het belendende ziekenhuis geroepen. Van KFC kregen ze allemaal een KFC maaltijd, volgens het traditionele recept: een bakje met rijst en een kippenpootje erbij, en een grote beker Coca Cola. Jong (aan)geleerd is oud gedaan, zal de baas gedacht hebben.

De PILA jongeren hadden hun traditionele eindejaars camping. Dan gebeurt er altijd iets buiten de planning om. Deelnemers hadden ontdekt, dat een van de nieuwkomers drugs bij zich

Multimedia

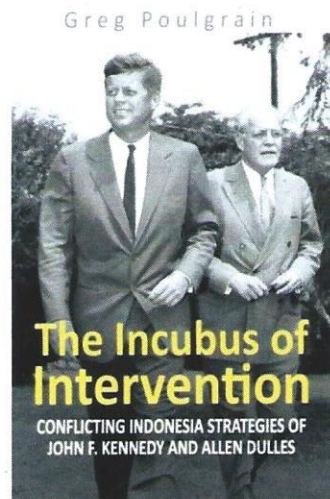
- Mw. Anneke Middag-Broekman – uit de nalatenschap van Ds. A.M. Middag, films.

Buku Buku Recente publicaties over Papua

Kamsteeg, Aad 2014
Ooggetuige in Papua. Verleden, heden en toekomst van een vergeten volk € 18,90
Amsterdam, Buijten & Schipperheijn Motief
ISBN 978-90-5881-814-0

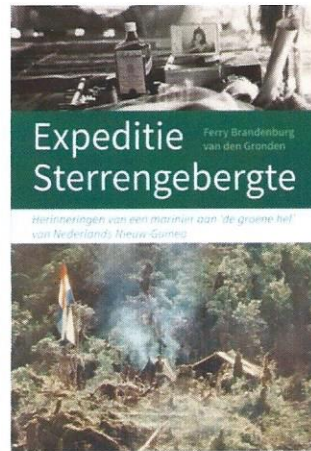
Met een toeristenvisum trok Aad Kamsteeg toch als journalist door het land van de Papoea's. Hij sprak met veel Papoea's en niet-Papoea's, bezocht grote steden en enkele kampongs in het binnenland en ontmoette leden van de verzetsgroep *Organisasi Papua Merdeka*. Terug in Nederland schreef hij er *Ooggetuige in Papua* over. Het 160 pagina's tellende boek bevat veel foto's. Als extra ontvangt u bij het boek een dvd waarop Papoea's en Nederlandse deskundigen aan het woord komen over de huidige situatie in het land.

Poulgrain, Greg 2015
The Incubus of Intervention: Conflicting Indonesia strategies of John F. Kennedy and Allen Dulles
Malaysia, Strategic Information and Research Development Centre (SIRD), 264 pag.
ISBN 9789670630502

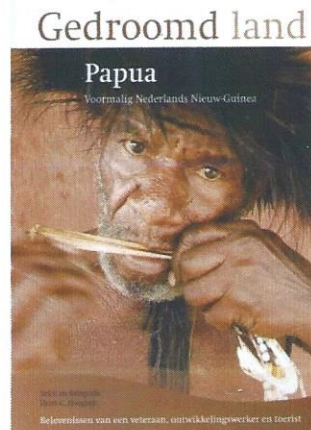
Sukarno was at the centre of the conflict between John F. Kennedy and Allen Dulles (Director of Central Intelligence). With the intention of removing Sukarno from power, Dulles' strategy of 'regime change' was well-advanced before Kennedy became president. He was not simply targeting the Outer Islands in Indonesia, but the entire Indonesian archipelago – including

Netherlands New Guinea where the world's largest gold deposit was located (and is today still being mined). Unlike Dulles, neither Kennedy nor Sukarno was aware of this El Dorado. But when the author interviewed Joseph Luns, the former Dutch Foreign Minister who became NATO Secretary-General, Luns said that he had asked the Americans involved to exploit the huge gold deposit jointly with the Dutch. It was their refusal, Luns said, that actually forced the Dutch out of New Guinea.

Brandenburg van den Gronden, Ferry 2015
Expeditie Sterrengebergte € 17,95
Zoetermeer, Uitg. Free Musketeers, 198 pag.
ISBN 9789048436576

In 1959 vertrok een wetenschappelijke expeditie vanuit Nederland naar het toenmalige Nederlands Nieuw-Guinea. Doel van de expeditie was om de flora, fauna en geografie van het destijds nog 'maagdelijke' Sterrengebergte in kaart te brengen. Na een bijzonder voorval in Hollandia, de toenmalige hoofdstad van Nederlands Nieuw-Guinea, raakte Ferry Brandenburg van den Gronden als 22-jarige dienstplichtig marinier nauw betrokken bij deze expeditie. In dit boek voert hij de lezer ruim een halve eeuw mee terug in de tijd en maakt hem deelgenoot van de spannendste en angstigste momenten uit zijn leven.

Henk C. Hoogink 2015
Gedroomd land Papua, belevissen van een veteraan, ontwikkelingswerker en toerist
Uitgave in eigen beheer, 240 pag. (€ 19,50 excl. verz. kosten)

Het is 16 augustus 1961 en Henk Hoogink wordt als dienstplichtig marinier van net twintig jaar, uitgezonden naar een gebied aan de andere kant van de wereld. In 1996 keert Henk terug en wordt geraakt door ontmoetingen met gekwetste Papoea's. Hun beloofde eigen land is ingenomen door Indonesië en ze zijn gekwetst door de brute schending van mensenrechten door datzelfde Indonesië. De periode als marinier, de terugkeer in 1996, de oprichting van Stichting Manusia Papua, de realisatie van eenentwintig projecten, hebben interessante verhalen en prachtige foto's opgeleverd. Bestellen: <http://gedroomdland.nl/>